

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
 на пів року . . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . . . 1:70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 86 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокє число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 1.
 пл. Домбровського (Хорунжини). Екпе-
 диція місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попередне застереженє. —
 Рекламациі неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 30 с. від стрічки.

Парляментарне положенє.

(Х) З неділі має рада державна даль-
 ше вести бюджетову розправу, а тимчасом
 німецке дневникарство все ще обговорює
 цилейську справу і висловлює ся про бу-
 дучину парламенту з певною зневірою.
 Про погляди правительства на сю справу
 маємо двоякі вісти. З одної дізнаємо ся,
 що міністер-президент др. Кербер весь сей
 тиждень аж до почину сесії ради державної
 буде занятий пересправами в справі
 австро-угорської угоди з угорским міністром-
 президентом. Вже з того можна догадува-
 ти ся, що др. Кербер не надає цилейській
 справі великої ваги, коли всю свою бач-
 ність як-раз звернув на важну справу ав-
 стро-угорської угоди. Після другої вісти та-
 кож в правительственных кругах оцінюють
 парляментарне положенє доволі зневірливо.
 Однак з всею рішучістю відпирає прави-
 тельство всякі докори за вислід голосованя
 в цилейській справі, піднесені Німцями про-
 тив него, яко неоправдані і безосновні. Пра-
 вительство не занедбало свого обовязку.
 Німці повинні собі задати питанє, чи неко-
 рисний вислід голосованя над резолюцією
 є оправданим поводом, щоби в теперішній
 хвилі викликувати наново пересиленє. Пра-
 вительство має право сподівати ся, що
 сторонництва свідомі важкої одвічальности,
 будуть вистерігати ся загрожувати єство-
 ванє парламенту задля агітаторских цілий.
 Правительство, вірне своїй програмі, буде
 тепер як і передтим невинучо берегти
 парламенту і конституції.

«Montagspresse», орган вірноконститу-
 цийної великої власности, в котрім зви-
 чайно гр. Штірг виявляє свої бажаня і по-
 гляди, виводить, що ще ніколи від нових
 виборів до ради державної не заострило
 ся до того ступня парляментарне положен-
 нє, і небезпечність для парламенту не бу-
 ла ніколи з того часу так велика, як те-
 пер. Цилейска резолюція мала для Німців
 значинє закритого відвороту, сполученого
 з акцептованєм відкиненої в 1897. р. бу-
 джетової позиції. Задну сторожу в сїм
 відвороті знищила нерозважно більшість
 парламенту. Резолюція мала побудувати
 міст, по яким мав відбутися добровільно
 уладжений відворот. Случайна більшість
 з 21. марця спалила сей міст і приневоли-
 ла знов Німців до боевого становища.
 «Montagspresse» замічає, що заміт партий-
 ности правительства проти Німців в цилей-
 ській справі є зовсім безосновний і незгід-
 ний з дійсностю. Сей орган вкладає ви-
 ключно на правительство задачу, винайти
 вихід з сеї блуканини. Супроти розвинено-
 го широко зворушеня належало-б скоро
 забрати ся до діла.

З табору сторонництва німецких лю-
 довців доходять також різкі відзиви — чу-
 тно знов, як чваняють ся они, що Німці ру-
 ководять ся «золотою беззглядністю» —
 але при тім н. пр. послы Баєрле і Хіярі
 відзивають ся в такому тоні, який не є по-
 хожий на потакуване ворохобної політики,

так легкодушно захвалюваної бурмістром
 в Інсбруку.

В органах німецких поступовців наслі-
 дують в часті поступованє німецких лю-
 довців, в часті однак накликають до умір-
 кованя. В тім дусі виступають деякі послы
 сего сторонництва в статях поступових,
 провінціональних дневників. Доволі виразно
 висловлюють они там погляд, що Німці
 судетских країв в інтересі правильної ходи
 парламенту принесли вже більші жертви,
 як вимагана від альпейских Німців, щоби
 освоїли ся з положенєм, витвореним наслід-
 ком упадку резолюції гр. Штірга. В «Pra-
 ger Tagblatt» заявляє «один з найвизнач-
 нійших» послів ради державної: «Коли ми
 судетські Німці ликнули Опаву, Цешин і
 берненську техніку, то Цилей не повинна
 бути знов гробом політичної констеляції,
 котрої переворот нині був би тисяч раз
 небезпечнійший, як упадок коаліційного
 міністерства. Коли ми Німці наостанку по-
 кинемо нещасну тактику з'єдиненої лівіції:
 невідкличні річи нерадо приймати, але їх
 обслонювати фальшивим серпанком, щоби
 себе і иньних обманювати, замість явно
 зречи ся того, що не дасть ся удержати,
 щоби тим енергічнійше придержувати ся
 теперішности і будучини?! Німці з Чех
 не заняли доси рішучого становища в сій
 справі, они навчили ся від першого голо-
 сованя над Цилеею, вижидати проясненя
 положеня і не впровадять своїх послів, ко-
 трі повинні вести практичну політику, в не-
 безпечне положенє. Імовірно і сторонни-
 цтво німецких людочів, яке хоче показати
 свою здібність до управи, не дасть ся зде-
 ржати ані власними ворохобниками, ані тре-
 воною перед всенімецкими рекримінаціями,
 щоби вести розважну політику». Сей ви-
 значний посол заявляє наостанку, що бу-
 ло-б се божевільністю, задля голосованя
 з 21. марця переходити в опозицію і ціле
 нинішнє положенє поставити горі дном.

Між Словінцями «Slovenski Narod»,
 орган лібералів, не перестав проповідувати
 компромісу в цилейській справі. Для під-
 держки своєї ідеї наводить історичні дока-
 зи з досвідів Чехів за останних трийцять
 літ. «Руководимо ся, каже він, найблаго-
 роднійшими понуками, як і свідомістю,
 що свої сили перецінюємо, а противників
 мलोважимо. Рішенє лишаємо стирійским
 Словінцям і будемо з ними солідарні, чи
 они послухають нашої ради або ні. Бій в
 парламенті приніс побіду, але скріпив у
 нас переконанє, що мимо того можемо
 втратити цилейські кляси без винагороди.
 Компромис лише тоді можливий, наколи
 Словінцям дадуть рівновартну винагороду,
 яка відповідатимє їх чести, достоїнству і
 потребам. Для нашого сторонництва і для
 Країни не бажаємо нічого».

На иньшій місци вказує «Slovenski
 Narod» услівя компромісу. На вість одного
 віденьського дневника, що правительство
 думає про самостійну гімназію низшу в
 Марбурзі і про уступки для Країни, зая-
 вляє «Slovenski Narod»: «Компромис на та-
 кій основі є неможливий. Країна не вхо-
 дить тут в рахубу і не повинна. На нашу
 думку компромис був би можливійший, як-

би за цилейські паралельки дано повну ви-
 нагороду, то є для цилейського повіту пов-
 ну словінську гімназію, а замість марбур-
 ских паралельок повну гімназію в Мар-
 бурзі».

Всепольські аспірації.

Краківський «Czas» ілюструє ось як «szecz-
 polskie» «Słowo polskie» і другі всепольські ор-
 гани: В богатях, дуже богатях точках прига-
 дує діяльність всепольської демократії нещасні
 хвилі перед роком 1863. Ті знаки оживлюють
 ся і повстають в своїй цілій грозі, коли читає ся
 такі пр. напасти, як підношені тепер з причини
 публікації вильнянского обіжника кс. єпископа
 Зверовича. Ся сама подвійна міра як і тоді. Для
 них, заслонених тайною і чаром мучеництва —
 цілковита нетикальність, а супротив всіх инь-
 ших свобода, катовська суворість і безнастанне
 ставленє на позорище.

Виходячі в теперішних часах всепольські
 органи драпують ся в сю саму шату таємнич-
 го героїства, згадують скромно про літа, які їх
 аноніми перевели в каторгах, клеплять всяке
 назване річчю по імені, які они самі, — най-
 перш і вераз одинокі — виволікають на дневне
 світло, але від иньних вимагають вже не осто-
 рожности, але чинного співуділу в укриваню
 тайної роботи. Що більше, те, що їм самим
 вільно, уважають у других злочином.

Часописи всепольских агітаторів є пере-
 повнені вістями про Лігу народову; з рід-
 ким самохвалством пише ся там про єї мниму
 силу і зовсім не «осторожно» обговорює ся єї
 діяльність. Однак противникам не вільно згаду-
 вати про те, бо се єї творцям, членам, провід-
 никам і т. д. могло би зашкодити і скомпромі-
 тувати їх тяжко.

Ся подвійна міра — се одна більше про-
 ява загальної деправації характерів, яку викли-
 кує кожда нелегальна робота, се спекуляція на
 почуваня суспільности, під яких ослоною бажа-
 ють розвивати безпечно шкідну діяльність. —
 Всепольска агітація хоче витворити для себе
 з сих почувань і з опії суспільности «хорон-
 ний плащ, під яким могла би, спокійна і нети-
 кальна, заставляти сїти на нерозважних, а напа-
 дати і обкидати калюмніями всіх, що в сї сїти
 не дадуть спіймати ся.

Сей чар таємничости і мучеництва, які а-
 ноніми переносять, се средства, що мають ви-
 творити опінію для всепольської агітації, що їх
 справа, се справа єдино дорога і святая, якої
 не можуть відсловювати незв'язані з нею руки.
 Однак сей рахунок мусить дізнати заводу. Ся
 таємничість може стуманити хиба недозрілих,
 отже хиба бідну молодіж, яку сї агітатори під-
 бурюють до безнастанних протестів. Хто памя-
 тає і знає страшні хвилі з перед сорок літ, сей
 не дасть потягнути себе тайними комітетами і
 лігями і не піде за голосом анонімowych мучени-
 ків.

З політичного поля.

Про наради у спільних справах держави до-
 носять з Відня, що президенти міністрів Сель і
 Кербер відбули вчера конференцію в палаті

угорського міністерства a latere. На сій конференції обговорено ряд економічних квестій, дотичних обох половин монархії. Квестій не вичерпано і далші наради будуть вести ся імовірно на другий тиждень в Будапешті, куда др. Кербер удасть ся. По покінченю нарад будуть могли фахові референти обох сторін в як найкоротшім часі приступити до третого читання автономічної митової тарифи. Оба шефи кабінетів згодили ся на се, аби звернути ся до парламентів з просьбою задля вибору квотових депутатів, які могли би з кінцем цвітня зібрати ся на наради.

На далші проби в польових гарматах має вставити ся до спільного бюджету на будучий рік кредит півтора до двох мільонів корон. Сим разом децизия мала застати тільки що до покриття коштів нових гірських гармат і гавбиць. Для кожного корпусу армії потреба трох батерій, кожда по 6 гармат, що чинить 45 батерій, або 270 гавбиць. В біжучім році має бути вироблена лише часть сих батерій. Нові гармати будуть калібру 10 1/2 центиметрового, і відлиють їх зі сталевого бронзу і віденським арсеналі. Міністер війни надто домагає ся також для гірської артилерії 15 чотирьгарматних батерій. Взагалі цїлий кредит на справленє нового матеріялу гавбиць без амуніції і без коначного збільшеня числа коний і запрягів, буде виносити в сегорічнім бюджеті коло 6,200.000 корон.

Епископови Зверовичови з Вильня, якого завізвано до Петербурга задля єго обіжника, виданого против посланя польських дїтій до православих шкіл, вже закомуніковано вирок надсподівано скоро. Дня 1. цвітня рано прибув до будинку духовної академії заряджучий департаментом чужих віроісповідань дійсний радник стану Моголов і предложив вильнюському епископови кс. Зверовичови, щоби уступив добровільно зі свого становища, а в заміну признають єму дотеперішню пенсію і полишать єму право свобідного вибору місця замешканя. Кс. Зверович відмовив сему предложеню, толкуючи ся, що без призоленя апостольської столиці не може резигнувати зі свого достоїнства. Тоді Моголов відчитав кс. епископови вирок акту засуджующого єго на асылку до Тверу на неограничений час, з визначенєм пенсії в квоті 1200 рублів річно. Засуджений опускає Петербург вже в суботу.

В бурскій справі наступив рішучий зворот в англійській опінії на користь мирового покінченя війни Шляхотний поступок Делярея, який увільнив пійманого генерала Метуєна, вразив

глубоко самого короля Едварда VII і приєднав для Бурів серця всіх.

Вся майже англійська преса заговорила прихильнійше для Бурів, а голоси за заключенєм мира стали щораз частішші і голоснішші. Крок трансваського правительства, котре рішило ся навязати переговори з Кіченером, посунув справу о стілько наперед, що нині в Лондоні майже нема особи, котра була би за веденєм дальшої війни; всі домагають ся закінченя різни, хочби за ціну далеко ідучих уступок. На переговори, які тепер ведуть ся в полудневій Африці, англійська преса дивить ся оптимістично, хоч саме правительство не знає нічого певного о їх ході. Члени трансваського правительства вже мали відвайти Штайна і Девета. Central News доносить, що в короткім часі відбуде ся рішачюча конференция Бурів, в котрій возьмуть участь: Штайн, Даларей і Шальк-Бургер. Однак окруженє президента Крігера в Брукселі завсїди ще скептично глядить на миролюбну прихильність Англійців. Вчерашня бруксельська конференция в справі услівій, під якими міг би бути заключений мир з Англією, була немов вступом до великої наради, яка відбуде ся нині під проводом Крігера. На сій нараді має остаточно порішитись, чи Бури мають обставати при цїлковитій незалежності полуднево-африканських републик. Відповідь на се питанє випаде, як надіють ся, потверджуючо, бо без повної незалежності, запевнюють боєрські делегати, не можна мати виглядів на тревале удержанє мира.

Н О В И Н К И.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Никола, Лидий; рим.-кат. Вікентія. — В неділю: гр.-кат. Захарій; рим.-кат. Колети.

— Від Адміністрації. Прэсимо наших ВП. Переднятників, відновити передлату і вирівнати залеглости, бо на кредиті не будемо посилати часописи.

— Не ми перші! «Діло» прилучило ся вповні до нашого покликунє: Закладаймо середні школи! і подає на доказ потреби і можливости переведеня сеї ідеї звіт Чеської шкільної Матиці (Ustredni Matice školske), що поклала собі за задачу: піддержувати чеську молодіж і чеські школи. Загалні збори того товариства відбули ся дня 23. марца с. р. Отже довідуюмо ся, що «Матиця» удержувала своїм коштом 5 шкіл середних, 51 шкіл народних і 44 захоронк для дїтїй, а крім того платить австрійському скарбови субвенцію для 3 гімназій, одної школи реалїної і 35 шкіл народних і промислових. Крім того за-

ложила 5 шкіл середних і 33 народних, котрі перейшли на державний етат.

Всі видатки «Матиці» покриває чеська людиність переважно зі сфер середнозаможних.

В 1901 р. зібрано 551.198 К і подано 16.000 чеським дітям спримогу образовати ся. Приватні школи чеські удержує «Матиця» не лише в Чехах, але також на Шлеску і Мораві. В 1901. р. зібрано 480.198 К дрібними добровільними складками, з краєвих субвенцій прийшло 31.900 К, а з легатив приватних осіб 30.017 К, вартість реалїностей 405.212 К, ріжні фундації 512.985 К.

Отже не ми перші возьмемо ся чинно і серіозно до народного шкільництва — глядїм, щоби ми не брали ся послідні! На жаль ми доселі не могли ще занотувати ні одної дальшої складки. Чи ж би наша суспільність була вже так призвичаєна до бляги і сензації, що спокійно піднесена гадка в найживотнійшій пекучій справі не зможе єї одушевити? А всеж таки сором був би, колиб галицька Русь з початком нового шкільного року не здобула ся ані на одну приватну гімназію!

— 3 Наукового товариства ім. Шевченка. Дня 7. цвітня, в понеділок, буде засіданє історично-філософської секції о год. 4. пополудни з таким порядком: 1) Др. Ів. Франко. Св. Клемент у Херсоні. 2) С. Томашівський. Галичина в середині XVII віку.

— Тарасове свята в Коломії. Молодіж української гімназії в Коломії устроює дня 6. цвітня с. р. в салі «Сокола» вечерниці в 41 роковини смерті незабутнього кобзаря України-Руси Тараса Шевченка. Програма: 1) Шевченко-Колесса: «Було колись...», муж. хор. 2) Лішт: «XII Рапсодія», фортепянове сольо. 3) Шевченко: «До Основняенка», деклямація. 4) Кумановский: «Вязанка народних пісень», міш. хор. 5) Беріот: «Scène de Ballet», скрипове сольо в супров. форт. 6) Бетовен: «Піснь вечірня», двійний муж. квартет. II часть. 7) «Любов Шевченка до України», відчит. 8) Шевченко-Кишакевич: «Катерина», часть II міш. хор з форт. 9) Гольтерман: «Romance», віольончельове сольо в супров. форт. 10) Шевченко: «Буває, в неволі...», деклямація. 11) Фльотов: «Марта», пупурій оркестра; Маскані: «Cavalleria rusticana» смичковий квартет. 12) Шевченко-Воробкевич: «Огні горять...», муж. хор. Закінченє. — Початок вечерниць о 6. год. вечером.

— 3 Станиславова. Дальший репертуар Руського народного театру: в понеділок 7. цвітня «Дунегуби», народна драма в 5 діях; в виторник 8. цвітня «Амарі», оперетка; в четвер 10. цвітня «Власть тьми», сензаційна драма Толстого; в суботу 12. цвітня «Барон циганів», оперетка; в неділю 13. цвітня «Невольник», драма; в виторник 15. цвітня «Скапаній світ», штука Оркана з епілогом «Ніч»; в четвер 17. цвітня (перний раз) «Бурлака», драма в 5 діях Карпенка Карого; в суботу 19. цвітня «Дзвони з Корневіль», оперета; в неділю 20 цвітня «Нещасне кохання», драма; в виторник 22. цвітня посліднє представленє (новість) «Катерина», опера в 3 діях.

4)

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

Д И В А К.

III.

— Але я тебе нині не відступлю, се кажу цілком рішучо. Гнївай ся, називай мене, як хочеш, я тебе мушу завести домів!

Дакевич присягав Сьвітликови, що дурницї робити більше не буде, що його клепки тепер в порядку, відтак випросив собі його влзливність, бо потребує спокою, вкінци вирік ся його знакомства і приятнї Та дарма. Товариш вів його за руку як малу дитину.

Перейшли ся ще кільканайцять разів під одну каменяцу, суятили ся, переконували ся. Врешті вступили в браму.

На сходах Дакевич пробував ще раз увільнити ся свід оліки, а потім рад-нерад повів Сьвітлика на третій поверх. Під самим дахом зайшли оба до темної як гріб комірки.

Мовчали кілька хвиль. Дакевич не знав, що говорити, а Сьвітлик глядів, де-б міг усїсти.

— Не свїтиш?

Дакевич не відзивав ся.

— Не маєш чим?

— Так.

Довший час павза. Сьвітлик чув ся збентеженим і несмілим. Підійшов до вікна, щоб взагалі щось з собою почати.

— Сїдай — промовив Дакевич глухо і висунув з темряви куферок. Сам повалив ся на якийсь темний предмет на долівці.

Яка тут нужда, думав Сьвітлик, вдивляючись уважно в ту квадратову клітку, що мірила три кроки здовж, три впоперек. Щось немов сїнник і куферок, то ціла обстановка. В кутї коло дверей сїрла купа книжок.

Сьвітлик нагадав собі хуре, схороване лице Дакевича, яке бачив нині на улиці, запалі очі, нужденний одяг та його дивачнє поведене.

Починав його розуміти.

— Товаришу, оповіж мені, як коло тебе...

Тихо.

— Може тобі в чому прислужу ся...

Міг його обидати, даятого не дожидаячи відповідї, заговорив живо:

— Ах, бодай тебе, чому ти мені не сказав! У мене таке велике, вигідне помешканє, а ти сидиш тут як у тюрмі.

Знов тишина, що мучила обох зарівно. Сьвітлик вже сердив ся на товариша, що так неласкаво приймає гостя, хочби й серед таких незвичайних обставин. Не міг видержати і зваявив ся конче навязати розмову.

— Що платиш за ту діру?

— Чотири ринських.

— Гі! За чотири ринських можеш вигідно мешкати спільно.

— В тім ціла річ. Ти і всі подібні глядите лише, щоб вам було вигідно.

— А ти?

— Я не терплю нікого в моїй хатї. Я мушу мешкати сам і сусїдства не зношу нічийого.

— Дивно...

— Знаю, ви всі зовете мене диваком, та мені про се байдуже.

— Дакевич, будь щирій! Знаємо ся не від вчєра, вісім літ просиділи ми на спільній гімна-

зїяльній лавці. Але скажу тобі правду, що відколи ти академіком, змінив ся так страшно, що годї тебе поняти. Тоді жив ти ще якось з людьми, ну, бодай з товаришами, а тепер зробив ся з тебе відлюдок. Скажи, що тобі? Чи може катастрофа любовна?

Дакевич заворушив ся.

— Дуже оклепанє підозріє. Впрочім коли тобі вже о те ходить, то знай, що я нарочно, значить, з засади стороною від людей.

— То ти мизантроп!

— Се для мене байдуже, як ти мене назвеш. Я хочу осторонь від людського гамору здобути собі основне знанє, виробити твердий, критичний погляд, а відтак не упереджений ніякими пересудами, вільний від усякої конвенціональности, поправляти в свїті те, що в ньому злого, реформувати. Хочу лишити ся таким, який я є, — ориґінальним, обективним. Коли ж кину ся у вир ваших товариств, «огладжу ся» на танцях та забавах, полюблю житєві форми та ріжні зігнїлі традиції, то яким піду відтак у властивий свїт? Пересїчною, зманїерованою людиною, вдоволеною з теперішности, неспосібною до нових думок. Нужденим рабом житя, яке ані скривидо би ся, наколи-б я нагло провалив ся під землю. Суспільности я не поможу, ні не пошкоду, але для поступу не зроблю — нічого. А се для мене одинокє мірило вартости людської одиниці.

— То все дуже гарно, але ти не говориш нічого нового, а принайменше, що могло б оправдати твою ненависть до людей. От я також стремлю до тої самої мети, уважаю сей свїт не найкрасшим, але не цураюсь так його, стицаю ся з людьми, входжу в житє. Впрочім я

— **Нові церкви** після плянів п. В. Нагірного наміряють з весною будувати отсі громади: Теплиці, Вацовичі, Миклашів, Пшеничанки, Чортовець, Сокаль, Манаів, Мадличі, Довгомостаска, Хишевичі, Біле к. Дунава, Честиня, Олеша, Лучці, Торговиця, Куницька воля, Олексичі, Підгородище, Кустиня, Руське Село, Конюшки коло Рогатина, Перегноїв і Стинява вижна.

— **Русин-нотар в Америці.** Др. Юліян Чунка, адвокат в повіті Люборн, іменованій рескриптом губернатора стану Пенсильвенії з дня 10. марця с. р. публичним нотарем з справом відбираня присяг на повисий повіт. Є се перший Русин, котрий вістав адвокатом і нотарем американським в Пенсильвенії. Другий Русин адвокат є п. Янович в Чикаго, Іл.

— **Перша руська робітня суконь Товариства «Труд»** отворена при Підвалю ч. 7. II поверх, (ріг Руської улиці) вхід з галерії, на ліво со слідні двері. Робітня отворена від 8. год. рано до 12½ в полудне і від год. 2. пополудня до 7. вечером. Просимо спішити з замовленнями, а пересвідчатє ся наші Пані, що робота виконує ся совісно і точно на означений час.

Від Дирекції Тов. «Труд» у Львові.

— **Наші опікуни.** До «Діла» пишуть з Сокаля: Дня 30. марця мали відбутися в селі Потуриці коло Сокаля Шевченківські вечери при співучасті сокальського хору. Але п. староста, дуже дбалий про наше здоровя та жите, забронив вечерниці, мотивуючи заборону тим, що «не має певности, чи льокаль дає запоруку безпеченства здоровля і жити вібраних гостей». Ще в сїчні відбували ся в тім самім льокалі вечерниці, а за два місяці сала так поповзала ся, що аж грозить небезпека житя.

— **З Жовкви.** Намісництво розвизало громадську раду в Жовкві за лиху господарку і украновило заряд міста, до якого війшли: Генр. Гіллїх, яко управитель, др. Вол. Мацюльський, яко І ассесор, а Вол. Горецкий, яко II ассесор.

— **Касаційний трибунал** у Відні відкинув за жалене неважкости, внесенє б. податковим контрольором Ом. Литвиновичем в Товмачі, якого тавиславський суд засудив на рік тяжкої в'язниці за спроневірене грошей в касї.

— **Літний розклад** їзди електричного трамваю у Львові піче ся дня 16. цвїтня. Вози трамваю будуть курсувати від 6. год. рано до 11. год. вечером. На шляху церков св. Петра і Павла а личаківський цвинтар буде постійно що дня їздити один віз межи 2. а 7. год. пополудни.

— **Ігнатий Горжіца,** посол до чеського сойму і до державної ради, помер вчера на удар serca в Марсїї. Покійний родив ся в 1859. р. в Берні моравській. По укінченю реальної школи і кадетескі школі в Берні і Триєсті, служив до 1884. р. у війську, а омієла посвятив ся публіцистїці. Спершу був сотрудником кількох праских часописів, а потім вступив до редакції «Narodnich Listův». Померший був одним з найвизначніших членів молодчеського клубу і відігравав важну ролу в політичній житю.

— **Депортація єпископа.** Як ми вже доносили,

виленьського єпископа кс. Зверовича покликано онові до Петербурга, аби оправдав ся зі свого поступку. Еп. кс. Зверович видав недавно тайний обіжник до духовенства своєї епархії з приказом, аби католиці діти не посилено до православних церковних шкіл. Обіжник принїє важні наслідки, бо родичі-католики відобрали з православних шкіл кілька тисячів дітвори. Справа була би на тім покінчила ся, але одна з краківеских часописей оголосила сей обіжник. В слід за сим покликано еп. кс. Зверовича до Петербурга, а звідтам виславо его на депортацію до Тавру і назначено ему річну пенсію 1200 рублів.

— **Фондація імени Ромуальда Лешковського,** емерит. старшого радника львівського магістрату, повстала з дрібних складок урядників і служби акцизової; зібрано від 1880. р. до тепер 11482 К 92 сот. Фондацію назвали підвластні іменем свого бувшого зверхника; призначена она на стипендії для членів тої категорії міських функціонерів.

— **Безробітє у Львові.** Кількесот безробітних робітників зібрало ся вчера перед міским бюром праці на Бернадинській площі у Львові і напрасно домагали ся роботи. Звїдтам товпою помащерували перед ратуш і вислали депутатю до віцепрезид. Міхальського. П. Міхальський обіцяв постарати ся для них о роботу, почім робітники розійшли ся.

— **Нещасні лови.** Два злодії чужої дичини, селяни з Шидловець, повіта мїлецького, Лавро Ципран і Іван Бонк вибрали ся були дня 28. марця, в саму лат. вел. п'ятицу до дівського ліса на польованє на дичи. Іван став за нагінника, а Лавро підсів на переходї звїрину. Почувши шелест, не надумував ся довго і не чекав, аж звїрина вийде, але стрїлив в то місце, звідки зачув шелест. Коли пішов на місце, побачив там замість звїрина свого товариша лежачого в крові. Привів его ще живого до дому, але без надїї житя. Бонк по кількох годинах муки закїнчив жите ще того самого дня.

— **Велика крадіж цїнних паперів** З Монахова доносить, що там дня 25. марця украдено цїнні папери, вартости богато тисячів марок. Межи тими паперами було також девять штук чотирьохпроцентої угорскої ренти золотої по 100 зр. і дві штуки коронової ренти по 10.000 корон. Онові наспїла вість з Карльсбаду, що там вже продано ті папери. Продала їх якась елегантно убрана дама, котра називала ся Августа Ронсбєз, а сказала, що она з Дісельдорфу. Тота панї стрїтила ся омієла в сали буржуазної з якимсь може сороклїтнім мущїною, і обов. ще того самого дня цезла в Карльсбаду.

— **Спїяно дезиртира** У Львові спїяно дезиртира 30. п. п. Володимира Федака і передано військовим властям.

— **Фальб** заповів на цвїтєнь: В перших 7 днях дощі і дрібний снїг в цілій середущій Европї. Теплоতা низька. Від 12. дощ. вітри, температура обнизить ся. Коло 18. сухо, трохи снїгу, температура низька. По 24. дощі, дуже тепло, бурї.

не можу бути для тебе міродайням, але так роблять всі наші товариші. А з них бодай десята часть вийде подвижниками поступу.

Дакевич усїв нервово на своїм сїннику і махнув рукою, немов хотїв сказати: «Ет чоловіче, мене ваш сьвіт нічо а нічо не обходять. Говорю, бо випадаеть щось з тобою балакати, коли ти вліз до моєї хати». Але натяк на «поступових» товаришів подразнив його немילו і заставив до дальшої реплїки.

— Нічого тим не докажеш. Покличу ся, подібно як ти, на себе... І я належав колись до вашого товариства та слїдив пильно те ваше «житє». Даруй, але воно менї нічим не заїмпувало. Воно зводило ся до більше або меньше пильного відвиджуваня льокалю товариства, граня в шахи, побїжного читаня часописей та вислуханя на місяць одного або двох відчитів. І який з того хосєн?

— Ігі, о такі кардинальні річи спорити не буду. Ти хибя жартуєш, коли не хочеш узнати значіня спільних сходин, дискусій, виміни гадок. Деж, як не в товаристві виробляється погляди та переконаня, скріплює ся свідомість національна? Деж, як не в тім молодечім огнищі виховують ся борці за народну справу? Деж, як не...

— Стій, досить того, досить! Вже знаю все, що хочеш сказати. То все пустї фрази, дурні слова і більш нічого. Не віриш?

— З тобою годї сперечати ся. Шкода слів...

Свїтлик став глядати за капелюхом.

— Пожди, молодче, я ще не скїнчив. Ті всі ваші погляди та дискусії, то переливане пустого в порожне. Нині ти дав би собі за свїй погляд стяти голову, а за рік-два ти сьмієш ся

із самого себе або й стїдав ся, що міг бути такою дитиною. Слухай, та-ж ти сам як студент був досї: клерикалом принайменше до пятої класи — правда? — в шестій, семій класї завзятим атеїстом та радикалом, в осьмій червоним соціалїстом, по матурї безошадним анархістом. Вкінці усумнів ся і перестав у все вірити. Нині опять ти якимсь національним поступовцем чи демократом?

— І ним остану на віки!

— Покаже ся доперва, як будеш на ставновици. Як ожениш ся і будеш мати родину.

— Отже ти рішучий ворог товариства?

— Ворогом бути не маю причини.

— А прецінь?

— Я лиш не люблю тих незрілих дискусій, що виробляють надмірні амбіції, претенсії до учености, авторїтети. Вибє ся кількох людей на таких авторїтетів, тоді ні одна проява суспільного житя не уїде перед їх абсолютним осудом. Все поза ними ретроградність, тьма кромїшна. Тимчасом ті пророки-передтечі, що голосили народови єдино спасаючу правду і з димлячими смолоскинами вказували його змаганям єдино правдиву дорогу, виговорились ранїше, чим мож було надїяти ся, викинули і попали в найбільшу апатїю. Властива пора до діланя наспїла, поле стоїть відлогєм і жеде на номодний лемїш та чересло, а колїшні авторїтети або княть собі зі всього, або хорують на духову анемію. Їх енергія вже давно виладувана...

(Дальше буде).

— **Зішите серце** буде мати один Парижанин, зопєрований д-ром Фонтаном. Операція зіштя serca доконує ся тепер чим раз частїше, але сей послїдній случай замїтний тим, що хорий перебув наслідком рани кілька запалєнь, а мимо того виздоровів і живє. Рана в серци походила від двох ударів ножа. В двї години по зранєню приступив др. Фонтан до операції. Рану вичистив, зашив, як належить, затамував кров і т. д. В часї реконвалесценції прокинуло ся запалєнь грудної перепони, а потім ще жил в лївій нозї. Та остаточно, мимо сїх тяжких комплікацій хорий виздоровів, а др. Фонтан міг представити чоловіка з зіштим серцем. публіці на відчитї, який він вїголосив про сей цікавий випадок.

— **Англїйські офіцери.** Одна з льондонеских часописей доносить, що в полудневі Африці розстрілено двох англїйских офіцерів в Австралї, які допустили ся убієства 10 Бурів задля рабунку. Справа була ось така: Сї офіцери дізнали ся, що 10 запалєних Бурів має при собі звиш пів мїліона франків. Аби посїєти сї гроші, офіцери зробили воєнну нараду і в короткій дорозі засудили Бурів на смерть. Однак воєлки, яких призначено до виконаня засуду, відказали послуху. Доперва воєлки з нїнього відділу, котрі не були свідомі справи, вимордували полонєних Бурів. Про се дізнав ся нїмецкий консуль в Преторїї і на его донос Кїтшенєр скликав воєнну раду, яка засудила обох офіцерів на смерть. — З сего можна собі представити, як поводять ся прості воєлки з Бурами, коли «інтелїгентні» офіцери англїйскої армії визначають ся такими розбїйничими інстинктами.

— **Як люблять Бури свою матерню мову?** Бури люблять незмірно свою мову і пишють ся нею. Они мають павїть свою пісню про матерню мову, яка є виразом їх учутя. Зміст сей піснї ось який:

Кождай нарід має свою мову. Від полудня до Трансвалю говоримо одним язиком і легко себе взаїмно зрозумїємо. Що нас обходять чужі мови? Ми говоримо як наші вітці і діди, мовою південної Африки. Також народний поєт з легковаженєм всего, що англїйске і голєндєрске додає: Нехай в нас Англїк або Голєндєр не знати як вговорює, що їх мова є красша і звучнїша, ми глухі а їх вговорюваня, бо наша мова, в котру ми від дитинних лїт вслухали ся, є і буде нам найдорожною понад всі нїшї. Так дорожать Бури своєю мовою. А наші перевертні, лєдвї навчять ся читати, так сеїчас хамїєть до рідного слова, горнуть ся до язичя, а відтак до роснїйскої літератури, а вкінці дєвякають паламарчїною — забувають про свїй найдорожшій єкарб. І ми маємо свої піснї от хохбї Маркіяна Шашкевича вірш про рідну мову: «Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудех не серденько тільки камїнь має».

— **Поред вїнчанєм.** Один з американеских фармерів оголосив в чїкагєських часописях, що має намір ожєнїти ся і пошукє жінки. В короткім часї зголосило ся чимало кандидаток до супружєства. Одна з них припала фермерови до вподобї, отже він пішов з нею до склєпів, купив за 700 доларів слобну виправу, а 300 дав готівкою. Суджена відїшла від фермера на кілька хвалї, та вже більше не вернула ся. Фермер звернув ся до поліції, але там нічо не могли ему помочи, бо такі случайи мав вже не один легковїрний і дав ся обманити Фермер з жалем вернув до дому вправді лекшїи о 1000 доларів але за те о один досьвід мудрїшїи.

— **Як хто умирає?** Цїсарі і князі сходять з трону; судїї і прокуратори зїстають вїзванї на суд Божий; адвокати і бесїдники замовкають на все; ресети і нотарї сповняють остаточний акт смертельний; трубачї, клірїєтїсти і флїєтїсти видають остатний віддїх; великі і малі жиди переходять на доно Авраама; купці, банкєри чїслєють ся з послїдною мїнутою; подорожні і путникї кїнчють свою земну вандрївку; властїтелї домів переносять ся до вїчнєсти; довжники справчють довг... натурї; піяки працють ся на все з... кєдишком; акторї і комєдїанти відграють послїдню ролу; убогї переносять ся до лїши ло жатя; запалєчач ламп житє гасне; учїтелї сїлябізують послїдні букви; редактори видають послїдний номер... жите; гірники їдуть внослїднє під землю, а вїзники і кондуктори їдуть в незнанї сьвітї...

— **Ц. к. Дирекція залїзниць державних у Львові** оновїщує:

Північно-нїмецкий рух товаровий в Галичиню і Буковину. З днем 1. цвїтня 1902. р. входить в жите додаток VI до тарифу частї II, зпїтка 2.

Схїдно-північно-захїдний австрїйский союз залїзничий. З днем 1. цвїтня 1902. входить в жите додаток II до тарифу частї II зпїтка I з дня 1. сїчня 1900.

Північно-нїмецкий рух товаровий з Галичиню і Буковину. З днем 1. цвїтня 1902. р., а о скїльки наступити пїдвисїненє тарифу, з днем 1. мая 1902. увїде в жите додаток XI до зпїтки 1. тарифу.

Станцію залізничну Лубна на залізницях Львівській Раконіце-Міяд уряджену доси тільки для руху особового і пакувкового, отворено з днем 20. марца с. р. для загального руху.

— Конкурси. Виділ повітової ради в Цішанові розписує конкурси на посаду кондуктора згл. доглядача доріг з річною платнею 1200 K і 600 K на обідки. Подання можна вносити до кінця цвітня с. р. — Магістрат м. Вадовиць оголошує конкурс на посаду міського ветеринара з річною платнею 1200 K.

— Красвий Союз кредитовий у Львові має на складі ось такі друки для руських товариств кредитових: 1) Книгу днівників аркуш по 10 сот. 2) Замкнення місячні 2 аркуші 5 сот. 3) Інвентар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвентар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвентар уділів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу ліквідаційну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок шадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу уділів членських аркуш по 10 сот. 10) Реєстр членів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцелярії «Красвого Союзу кредитового» у Львові, ринок ч. 10, I. поверх.

Посмертна оловістка.

— Іван Потелищий, почтовий офіціал в Чернівцях, упокоїв ся дня 3. цвітня с. р. в 49. році життя. В. є. п.!

Телеграми.

Відень, 4. цвітня. По год. 2. пополудни відбула ся в Бургу під проводом монарха, коронна Рада, в якій взяли участь спільні міністри: Голуховський, Каляй, Кріггамер, дальше Кербер, Сель і міністри скарбу Люкач і Бем Баверк та адмірал бр. Шпави. Предметом нарад були предложена для делегацій; делегації будуть скликані на 16. мая, супротив чого оба парламенти довершать в найближнім часі вибору до делегацій.

Відень, 4. цвітня. Іменованний шефом сек-

цій в міністерстві просьвіти, проф др. Людвик Цівіклівський прибув сюда вчера і переняв урядованя.

Білгород, 4. цвітня. Надійшла тут відомість про несупокої, які вибухнули в Новім Базарі. Що-до розмірів і значіяних несупокоїв нема тут доси близних подробиць, однак після поголосок мали там збути ся поважні розрухи.

Петербург, 4. цвітня. Заповіджені на 1. цвітня студентські демонстрації не відбули ся, бо поліція приарештувала в ночи перед назначеним днем 30 провідників студентів.

Льондон, 4. цвітня. Бюро Райтера доносить з Кронштату: Члени трансвального правительства перебувають ще дальше в Кронштаті. Положене незмінене.

Преторія, 4. цвітня. Бюро Райтера доносить, що Шальк Бургірови і делегатам трансвального правительства удало ся порозумітись зі Штайном.

COLOSSEUM Ernesta Thorna у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна.

Нова величава і сензаційна програма! від 1. до 15. цвітня 1902.

При співучасті військової музики 15. н. н.
1) 5 *Aurora*, чудовні діти на роверах. 2) Штучний чоловік *Gillo*, містичний автомат, який списує гадки виднї і малює портрети. 3) Професор *Gauthier* з Парижа стинає голову жєнщинї. 4) 5 сестер *Wantor*, англійські акробатичні тансерки. 5) *Trio Resva*, шпортова сцена. 6) *The Adolfis*, гра дітей в огороді. 7) *Paul i John Pierrot* в подорожи. 8) *Brothers Bachus*, ексцентричні мурина. 9) *Les Henry*, valse *mervouillense*. 10) Коптюшок в американськім біоскопі.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і свята два представлєня. Що пятниці *High-Life* представлєне. Білєти вчаснїше можна замовляти і вабути в кавторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

МУРОВАНІЙ ДІМ з офіцинами, садом і огородом в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу) продаж сейчас за 4.000 зр.

Зголошєня приймає Редакція „Руслана“.

Всїлякі КУПОНИ

вильосовані цінні папери

виплачує без потручєня провїзії або конітв

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Русин

з державним іспитом з рахунковости і практикою шукає місця бухгалтера або касiera при руській фінансовій інституції. Потрібну канцію може сейчас зложити, а надто жертвує 100 K на народну ціль, яку вкаже ся інституція, при якій петент найде посаду.

Близша відомість в редакції „Руслана“.

Читайте! Читайте!

Новіе виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоб в кожній руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешєвнїший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїшою окрасою руських хат. Павір велїшовий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Всилає ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Розклад поїздів залізничних обовязующий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданнї після часу середно-європейского).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп. особ.	приходить о годинї	посп. особ.	відходить о годинї
	6:10 з Кракова, Берлина, Врцлави Відня	6:25 до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20 з Чернівців (Іцкан, Гал. аду.) Гусятина	1:55 6:30 до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46 з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	2:08 6:43 до Підзамче дв. Підзамче	
	7:45 з Янова	6:35 до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислави	
	7:40 з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30 8:40 до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00 на дв. головний		
	8:10 з Лавочного (Пешту) Калюша, Сянока	9:00 до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.	
	8:15 з Сокала, Рави рускої	9:15 до Янова	
1:35	8:50 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	9:25 до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	11:45 з Яшова, Любачова, Самбора	9:42 до „ „ „ дв. гол.	
	11:55 зі Станиславова (Керемезе, Потутор)	10:20 до Сокала, Белзца, Рави рускої і Любачова	
	12:55 з Янова	10:25 до Чернівців	
	1:10 зі Скольного, Кртуша, Хирова а в Лавочно-ге від 1. черв. до 15. вер.	1:25 до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	3:14 з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.	2:15 до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
	4:40 зі Самбора, Борислава, Стрия	3:05 до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20	5:11 з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.	3:15 до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:35	5:35 „ „ на дв. голов.	3:26 до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
	5:50 з Кракова	3:30 до Рашава, Хирова, Любачова	
1:45	5:40 з Чернівців, Іцкан		
	6:00 з Сокала, Белзца і Любачова		
	Ніч		
	7:36 з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		
	8:50 з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	12:45 6:10 до Станиславова	
	9:41 з Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно	6:20 до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:20 з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:30 до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.	
8:40	9:50 з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 шоденно	
2:31	9:40 з Чернівців, Букарешту,	6:35 до Лавочного (Пешту) Калюша, Хирова	
12:15	10:20 з Лавочного (Пешту) Хирова, Калюша	7:10 до Тернополя, Бродів дворець головний	
	10:20 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	7:32 дворець Підзамче	
	10:02 „ „ на дв. голов.	7:25 до Сокала і Рави рускої	
	3:12 з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче	7:52 до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	3:35 „ „ на дворець головний	9:30 до Янова від 1. мая до 15. вересня	
		10:30 до Чернівців і Іцкан	
		11:00 до Кракова, Відня, Варшави	
		11:10 до Підволочиск, Бродів дв. головний	
		11:32 до „ „ дв. Підз.	
		4:15 до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
		4:45 до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод	

ЗАМІТКА: Пєра нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнят ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: Звичайні білєти агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і величїнші, тарифи, ілюстрованї провідники, розклади їзди і т. п. Бюро інформаційне ц. к. залїзниць державних (ул. Краківских ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклада і виплачує задатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартістї і дає на них задатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграницких т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталєній касї панцирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може спов майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодїлїши варидженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.